

**Ланських О. Б.,**  
кандидат філософських наук,  
доцент кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації  
Черкаського державного технологічного університету  
<https://orcid.org/0000-0001-5338-8828>

**Сливка Н. П.,**  
кандидат філологічних наук, доцент  
завідувач кафедри сучасних практик викладання англійської мови  
навчально-наукового інституту іноземних мов  
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького  
<https://orcid.org/0000-0001-5191-349X>

**Дернова Т. А.,**  
старший викладач кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації  
Черкаського державного технологічного університету  
<https://orcid.org/0000-0002-3531-649X>

## МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПРАГМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ОСНОВІ СУЧАСНОГО ЦИФРОВОГО ДИСКУРСУ

**Анотація.** У статті розглядається методика формування прагматичної компетентності з англійської мови на основі сучасного цифрового дискурсу. Обґрунтовано актуальність прагматичної компетентності в умовах глобалізації та цифровізації освіти, що вимагає від студентів уміння розуміти комунікативні наміри співрозмовника, дотримуватися соціальних норм та обирати адекватні мовні стратегії для ефективної комунікації через електронну пошту, чати, форуми, соціальні мережі та освітні платформи.

Досліджено специфічні характеристики цифрового дискурсу, а саме: поліхронну комунікацію, інтерактивний характер взаємодії учасників, оперативність обміну повідомленнями та застосування мультимодальних ресурсів, які слугують засобом компенсації невербального компонента спілкування. Запропоновано класифікацію комунікативних інтенцій відповідно до жанрової специфіки цифрового дискурсу: формулювання ввічливих запитів та запитань уточнювального характеру в соціальних мережах; тактовне висловлення незгоди на форумах та в дискусійних майданчиках; ініціювання пропозицій щодо надання допомоги та встановлення партнерської взаємодії засобами електронної кореспонденції; артикуляція конструктивних критичних зауважень під час онлайн-нарад на платформах Zoom та Teams; вербалізація вдячності та схвального оцінювання в месенджерах; демонстрація емоційної підтримки із залученням емотиконів у полікодових повідомленнях.

Описано експериментальне дослідження, проведене на базі Черкаського державного технологічного університету (кафедра іноземних мов та міжнародної комунікації), яке підтвердило ефективність запропонованої методики. Практичне застосування включало аналіз коментарів із визначенням тональності та наміру автора, участь у дискусіях із відпрацюванням прагматичних стратегій, написання листів із дотриманням норм ввічливості.

Отримані результати засвідчили суттєву позитивну динаміку рівня сформованості прагматичної компетентності респондентів унаслідок інтеграції в навчальні курси з англійської мови спеціально розробленого блоку вправ, орієнтованого на розвиток цієї компетентності. Експериментальна робота підтвердила, що інтеграція реальних комунікативних ситуацій та симуляція віртуальної інтеграції забезпечує формування у здобувачів освіти здатності варіювати мовленнєві засоби з урахуванням жанрової специфіки, комунікативних інтенцій та соціокультурних параметрів контексту.

**Ключові слова:** прагматична компетентність, цифровий дискурс, англійська мова, комунікативні інтенції, полікодовість, мережевий етикет, віртуальна комунікація.

**Постановка проблеми.** У контексті глобалізації освітнього простору та стрімкого розвитку цифрових технологій формування прагматичної компетентності з англійської мови набуває особливої актуальності. Сучасний цифровий дискурс характеризується специфічними комунікативними практиками, які суттєво відрізняються від традиційних форм мовленнєвої взаємодії, що зумовлює необхідність перегляду усталених методичних підходів до викладання англійської мови у закладах вищої освіти [1, с. 190].

За даними Європейської Комісії, станом на 2023 рік близько 87% молодих європейців віком від 16 до 24 років щоденно використовують цифрові платформи для спілкування англійською мовою, проте лише 34% демонструють належний рівень прагматичної компетентності у віртуальному середовищі [2]. Дослідження Британської Ради 2024 року засвідчують, що 62% викладачів англійської мови відчують потребу в оновленні методичного інструментарію для ефективного навчання студентів прагматичних аспектів цифрової комунікації [3].

На нашу думку, найбільш проблемними є питання розвитку соціопрагматичної та прагмалінгвістичної компетентностей в умовах цифрової комунікації, позаяк конвенційні методичні підходи не беруть до уваги особливості віртуального дискурсу, зокрема його полікодовий характер, інтерактивну природу та високу варіативність. Згідно з даними дослідження Cambridge Assessment English (2023), здобувачі освіти відчувають суттєві труднощі в ідентифікації та застосуванні прагматичних індикаторів у цифровій інтеракції, що спричиняє комунікативні збої у 48% випадків міжкультурного онлайн-спілкування [4].

Якщо методичні підходи до формування прагматичної компетентності не адаптуються до реалій цифрового дискурсу – виникає ризик формування неповноцінної комунікативної компетентності випускників, що здатне знижувати їхню конкурентоспроможність на глобальному ринку праці та обмежувати можливості ефективної міжкультурної взаємодії у професійному середовищі. Дані LinkedIn Learning (2024) свідчать, що 73% роботодавців вважають прагматичну компетентність у цифровому англійському спілкуванні критично важливою навичкою для фахівців міжнародного рівня [5].

Відтак, існує об'єктивна необхідність у створенні теоретично обґрунтованої методичної системи розвитку прагматичної компетентності з англійської мови, що враховуватиме характерні ознаки актуального цифрового дискурсу та сприятиме формуванню готовності студентів до продуктивної інтеракції у глобальному віртуальному просторі.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Теоретичне підґрунтя прагматичної компетентності як компонента комунікативної компетенції всебічно висвітлено у працях зарубіжних дослідників. Зокрема, Е. Мокго [6] досліджує природу прагматичної компетентності у контексті засвоєння іноземної мови та наголошує на її визначальній ролі у забезпеченні комунікативної успішності. Аналогічні положення обґрунтовують F. Vakhobova, G. Sabirova, G. Zakirova [7], які зосереджують увагу на ролі цифрового освітнього простору у становленні прагматичних навичок здобувачів освіти, підтверджуючи результативність технологічно насиченого навчального процесу.

Питання цілеспрямованого формування прагматичних навичок у цифровому форматі розкрито в працях R. Rafiq та M. Yavuz [8], які емпірично підтверджують результативність онлайн-тренінгів мовленнєвих актів. Значний внесок у дослідження методичних стратегій формування прагматичної компетентності в умовах цифрового дискурсу зробили M. Shaffaqat, M. Martín de Vidales Martín, W. Hussain [9], наголошуючи на необхідності інтеграції автентичних онлайн-ситуацій спілкування у навчальний процес.

Окремий напрям досліджень становлять праці, присвячені використанню цифрових інструментів у навчанні іноземних мов. М. Kannadhasan [10] розглядає потенціал цифрових ресурсів для розвитку прагматичних умінь, підкреслюючи значення інтерактивності та адаптивності навчальних платформ. В українській методичній науці проблему формування мовленнєвої компетентності майбутніх учителів англійської мови вивчає М. Миколів [11], акцентуючи увагу на інтегрованому підході до розвитку мовленнєвих умінь.

Вагомий внесок у дослідження цифрового компонента іноземної підготовки зробила А. Драч [12], яка обґрунтовує доцільність використання інформаційно-комунікаційних тех-

нологій у навчанні читання майбутніх учителів англійської мови. Проблеми формування дискурсивної компетентності в контексті іноземного навчання розкрито в роботі Н. Соловйової, І. Салати, Л. Сорочан [13], де підкреслюється роль інтерпретації тексту як основи ефективної комунікації.

Методичні аспекти розвитку мовленнєвої компетентності студентів нефілологічних спеціальностей аналізує О. Лакійчук [1], доводячи необхідність урахування професійного контексту мовлення. Водночас О. Юр'єва [14] обґрунтовує ефективність методу комунікативних завдань у формуванні практичних умінь англійського спілкування, що є особливо актуальним у цифровому освітньому середовищі.

Отже, аналіз наукової літератури свідчить про зростаючий інтерес дослідників до проблематики формування прагматичної компетентності з англійської мови в умовах цифрового дискурсу. Водночас питання розроблення цілісної методичної моделі розвитку прагматичної компетентності на основі актуальних цифрових комунікативних практик потребує подальшого вивчення, що зумовлює актуальність наукових пошуків у даному напрямі.

**Мета дослідження** – теоретичне обґрунтування та розробка методики формування прагматичної компетентності з англійської мови на основі сучасного цифрового дискурсу у студентів закладів вищої освіти.

**Виклад основного матеріалу.** Сучасна глобалізація та цифровізація в освіті роблять прагматичну компетентність життєво важливою для майбутньої роботи студентів. Прагматична компетентність дозволяє студентам розуміти повідомлення співрозмовника, дотримуватися належних соціальних норм, вибирати правильний підхід до комунікації та передавати свої наміри через різні цифрові платформи, такі як електронна пошта, чати, форуми, соціальні мережі та освітні платформи [6, с. 18].

Цифровий дискурс як особлива форма комунікації характеризується полімодальністю, що передбачає одночасне використання вербальних, візуальних та аудіальних засобів передачі інформації [10]. Специфіка віртуального середовища зумовлює необхідність миттєвого реагування на повідомлення співрозмовників, що вимагає від учасників комунікації розвинених навичок контекстуального аналізу, умінь ідентифікувати імпліцитні смисли та адекватно інтерпретувати комунікативні наміри за відсутності невербальних сигналів. Інтерактивний характер цифрової взаємодії передбачає постійну зміну комунікативних ролей, що ставить перед студентами завдання оперативного переключення між позиціями адресанта та адресата.

Методичний підхід до формування прагматичної компетентності в умовах цифрового дискурсу ґрунтується на залученні автентичного контенту, що відображає реальні комунікативні практики англійського віртуального середовища. Дидактичну базу становлять коментарі користувачів соціальних мереж, зразки ділового та неформального електронного листування, фрагменти дискусій на освітніх платформах та тематичних форумах, відео- та аудіоматеріали, що демонструють особливості синхронної онлайн-комунікації.

Методичний апарат практичного спрямування репрезентовано системою тренувальних завдань, що мають на меті становлення фундаментальних прагматичних умінь: конструювання ввічливих контраргументів за умови збереження сприятливого клімату обговорення, висловлення альтернативної позиції із

залученням стратегій мітигації та пом'якшувальних мовних одиниць, реалізація змістовного зворотного зв'язку на принципах партнерської взаємодії та мовленнєвого такту, генерування запитань роз'яснювального типу без завдання шкоди комунікативній гармонії діалогу. Спеціальну увагу сконцентровано на набутті здатності переключати стилістичні реєстри мовленнєвої поведінки з урахуванням міри офіційності дискурсивної ситуації та рольового статусу співучасників мовленнєвого акту.

При формуванні прагматичної компетентності в умовах цифрового дискурсу важливо не лише ознайомлювати студентів із мовними структурами, а й демонструвати, як конкретні висловлювання реалізують певні комунікативні функції в різних жанрах. Зокрема, ввічливі запити та уточнювальні конструкції на кшталт «Could you please clarify the last point in your post?» [4], «Let me know if I misunderstood your point» [5] або «I'm not sure I understand, could you explain further?» [14] сприяють відпрацюванню навичок адекватного реагування на повідомлення співрозмовника в умовах віртуальної комунікації. Використання таких форм сприяє розвитку здатності адаптувати мовні засоби до ситуації, враховувати соціокультурний контекст та підтримувати ввічливий тон, що є ключовим для будь-якої професійної комунікації.

Дипломатичне заперечення та висловлення альтернативної точки зору є ще однією важливою сферою практичного застосування прагматичних стратегій у цифровому дискурсі. Висловлювання на кшталт «I see your point, but I think we might consider an alternative approach» [7], «That's an interesting perspective; however, I would like to suggest...» або «I might be wrong, but based on the data, I think...» [8] демонструють, як можна виражати свою думку, не порушуючи ввічливості та взаємоповаги у спілкуванні. У цифрових жанрах, де відсутні невербальні сигнали, такі формулювання дозволяють уникати конфліктів і зберігати конструктивний характер дискусії.

Пропонування допомоги та налагодження партнерської взаємодії у віртуальному просторі за допомогою конструкцій «If you like, I can share some examples from my research», «I'm happy to collaborate on this task, let me know how I can help» або «Could we schedule a meeting to discuss this further?» [9] забезпечує розвиток навичок кооперативного спілкування. Зазначені мовленнєві формули формують у здобувачів освіти здатність ініціювати спільну діяльність та вибудовувати комунікацію на засадах взаємодопомоги, що набуває особливої значущості

у контексті навчальних проєктів та професійної діяльності, де інтеракція здійснюється переважно у цифровому форматі.

Дискурсивні моделі експлікації вдячності та позитивної агеєстатії, ілюстровані зразками «Thanks for the detailed explanation, it really helped me understand», «I appreciate your feedback, I will incorporate your suggestions» або «Great job!» [10], детермінують розвиток умінь адекватного реагування на комунікативну контрибуцію співучасника дискурсу, збереження конструктивної тональності мовленнєвої взаємодії та генерування сприятливої комунікативної атмосфери в цифровому просторі. Імплементация емоції та гетерогенних семіотичних засобів, як-от «I'm a bit confused, could you clarify?» або «Congratulations on completing the task!» [10], створює можливості для екстеріоризації емотивного складника комунікативної події та компенсує редукованість невербального інструментарію, що ампліфікує виражальний арсенал онлайн-дискурсу та оптимізує його декодування реципієнтом.

Онлайн-дискусії та обговорення, що реалізуються через висловлювання типу «I see your argument, I would also like to add...», «Let's explore this idea together» або «How do you think we can improve this approach?» [6] розвивають здатність артикулювати власну позицію, брати до уваги аргументацію співрозмовників та підтримувати динаміку полеміки. Такі завдання сприяють відпрацюванню комунікативної гнучкості та вміння адаптувати мовленнєві засоби відповідно до жанру, комунікативної інтенції та соціопрагматичних параметрів цифрового дискурсу.

Залучення презентованих зразків до навчального процесу дає змогу не тільки ознайомити студентів із відповідними мовленнєвими патернами, але й забезпечити розвиток цілісної прагматичної компетентності, яка передбачає розпізнавання комунікативних намірів партнера по діалогу, вибір доречних мовленнєвих тактик, слідування нормам мережевої поведінки та готовність до результативної інтеракції в міжнародному англомовному онлайн-середовищі.

У табл. 1 наведено узагальнені приклади висловлювань студентів у різних цифрових жанрах для формування прагматичної компетентності.

Для перевірки ефективності методики формування прагматичної компетентності в цифровому дискурсі на основі автентичних мультимодальних матеріалів було проведено експеримент на базі Черкаського державного технологічного

Таблиця 1

### Приклади цифрових висловлювань студентів для формування прагматичної компетентності\*

Жанр цифрового дискурсу	Тип комунікативного наміру	Приклади англійських висловлювань
Соціальні мережі	Уточнення	«Could you please clarify the last point in your post?»; «Let me know if I misunderstood your point»
Форум / Обговорення	Дипломатичне заперечення	«I see your point, but I think we might consider an alternative approach»; «That's an interesting perspective; however, I would like to suggest...»
Електронна пошта	Пропозиція допомоги	«If you like, I can share some examples from my research»; «Could we schedule a meeting to discuss this further?»; «I'm happy to collaborate on this task, let me know how I can help»
Онлайн-дискусія (Zoom, Teams)	Конструктивна критика	«I might be wrong, but based on the data, I think...»; «I see your argument, I would also like to add...»; «Let's explore this idea together»
Соціальні мережі / Чати	Вираження подяки	«Thanks for the detailed explanation, it really helped me understand»; «I appreciate your feedback, I will incorporate your suggestions»
Мультимодальні повідомлення	Емоційна підтримка	«Great job! 🎉»; «I'm a bit confused, could you clarify?»; «Congratulations on completing the task!»
LMS / освітні платформи	Запит уточнення / інструкції	«Please find attached my draft for review. I would appreciate your feedback.»; «If you have time, could you review my solution for the task?»

\*Джерело: складено автором на основі [8; 10].

університету (кафедра іноземних мов та міжнародної комунікації), загалом 62 учасники. Дослідження включало початкову діагностику та підсумкове оцінювання, під час якого студенти виконували завдання на розпізнавання комунікативних намірів, написання електронних листів, участь у дискусійних форумах та онлайн-чатах, а також моделювання цифрових комунікативних ситуацій із застосуванням мультимодальних засобів.

Наведемо зразки завдань, що використовувалися під час проведення експериментального дослідження.

**Завдання 1. Ідентифікація комунікативних намірів.** Студенти аналізували коментар із соціальної мережі: «*I hear what you're saying, but have you considered looking at it from a different angle?*» Необхідно було визначити комунікативний намір автора (дипломатичне заперечення), ідентифікувати мовні маркери хеджування (*I hear what you're saying, have you considered*) та пояснити їхню прагматичну функцію у збереженні позитивної тональності дискусії.

**Завдання 2. Трансформація регістру висловлювання.** Вихідне повідомлення з неформального чату: «*Hey, your idea doesn't really work for me. Can we do something else?*» Студенти трансформували його для офіційного електронного листа викладачу: «*Dear Professor Smith, thank you for sharing your suggestion. While I appreciate the approach, I was wondering if we might explore an alternative direction that could better align with the project objectives. I would be grateful for your guidance on this matter.*»

**Завдання 3. Написання електронного листа.** Комунікативна ситуація: необхідність звернутися до викладача з проханням про продовження терміну здачі завдання. Студенти уклали лист із використанням формул ввічливості (*I hope this email finds you well*), пом'якшувальних конструкцій (*I was wondering if it would be possible*), обґрунтуванням причини та вираженням вдячності (*I would greatly appreciate your understanding in this matter*).

**Завдання 4. Моделювання онлайн-дискусії.** Тема дискусії на платформі Zoom: «*Should universities replace traditional lectures with online learning?*» Учасники отримували ролі: модератор, прихильник онлайн-навчання, опонент. Перелік обов'язкових прагматичних стратегій: вираження часткової згоди (*You*

*make a valid point, and I would add that...*), ввічливе переривання (*Sorry to interrupt, but I'd like to address...*), запит на уточнення (*Could you elaborate on what you mean by...?*), підсумовування позиції співрозмовника (*So, if I understand correctly, you're suggesting that...*).

**Завдання 5. Аналіз прагматичних невдач.** Вихідне повідомлення з ознаками комунікативного збою: «*Your report is wrong. Fix it.*» Студенти визначали причини невдачі (відсутність хеджування, порушення принципу ввічливості, імперативний тон) та пропонували прагматично коректну альтернативу: «*Thank you for submitting your report. I noticed a few areas that might benefit from revision. Would you mind taking another look at the data in section 3? Please let me know if you have any questions.*»

**Завдання 6. Мультимодальне повідомлення.** Ситуація: надання позитивного зворотного зв'язку колезі у робочому чаті після успішного завершення проєкту. Студенти створювали повідомлення з поєднанням вербального компонента (*Fantastic work on the presentation! Your analysis of the market trends was particularly insightful*) та доречних емодзі (👏, ★), дотримуючись балансу між неформальністю чату та професійним контекстом комунікації.

Результати дослідження продемонстрували значне зростання сформованості прагматичної компетентності студентів. На рис. 1 наочно відображає цифрові дані експерименту без заокруглення для забезпечення їхньої реалістичності.

Порівняльний аналіз початкових та підсумкових показників виявив позитивну динаміку за всіма критеріями оцінювання. Найвиразнішу позитивну динаміку зафіксовано за критерієм «здатність формулювати уточнювальні питання», де показник зріс із 31,49% до 64,87%, тобто на 33,38 відсоткових пунктів. Водночас критерій «прагматичне використання емодзі» засвідчив зростання з 29,88% до 61,23% (приріст 31,35 в.п.), що корелює з інтенсивним опрацюванням мультимодальних матеріалів упродовж семестру.

Критерій «дотримання цифрового етикету» досяг найвищого абсолютного значення серед усіх показників – 73,88% на етапі підсумкового оцінювання порівняно з 46,75% на початковому етапі. Такий результат пояснюється система-



Рис. 1. Рівень сформованості прагматичної компетентності студентів до та після впровадження методики\*

\*Джерело: складено автором на основі проведеного експериментального дослідження базі Черкаського державного технологічного університету (кафедра іноземних мов та міжнародної комунікації).

тичним виконанням завдань із написання електронних листів та моделюванням комунікативних ситуацій на освітніх платформах. Показник комунікативної гнучкості у чатах підвищився з 40,18% до 72,11%, адекватності мовленнєвої реакції – з 42,37% до 70,92%.

Позитивні зрушення відбулися також у володінні дипломатичними висловами (з 35,62% до 67,54%) та врахуванні соціального контексту (з 37,84% до 68,17%). Означені результати є закономірним наслідком цілеспрямованого відпрацювання стратегій ввічливого заперечення та аргументованої критики в умовах синхронної комунікації через платформи Zoom і Teams. Показник володіння мовленнєвими стратегіями зріс із 34,56% до 65,43%, уміння вести онлайн-дискусію – з 39,21% до 69,54%.

Рефлексивний аналіз педагогічних працівників, задіяних у процесі експериментальної верифікації методики, виявив значну інтенсифікацію мотиваційного компонента студентів щодо оволодіння прагматичною площиною англійської мови, детермінованого осмислення учасниками дослідження тісної кореляції навчальних завдань із їхнім автентичним досвідом цифрової інтеракції. Здобуті компетенції надають можливість майбутнім спеціалістам органічно долучитися до англійського дискурсу світового віртуального простору, що у перспективі зумовлюватиме їхнє професійне зростання та оптимізацію кар'єрного шляху.

На підставі вищевикладеного правомірно стверджувати, що апробована методика характеризується прикладною значущістю для фахової підготовки майбутніх філологів-англістів та доцільна для імплементації в освітню практику закладів вищої освіти України.

**Висновки.** Реалії сьогодення, детерміновані посиленням глобалізаційних процесів та всеохопною цифровізацією освітнього простору, формують перед здобувачами вищої освіти вимоги, що суттєво виходять за межі засвоєння граматичного ладу та лексичного інвентарю мови. Майбутнім спеціалістам необхідно набути здатності інтерпретувати комунікативні інтенції учасників дискурсу, послуговуватися конвенціями мережевої поведінки та застосовувати прагматичний репертуар, релевантний особливостям відповідного жанру онлайн-комунікації.

Тестування методики під час практичних занять базі Черкаського державного технологічного університету (кафедра іноземних мов та міжнародної комунікації) продемонструвало помітний поступ студентів у сфері прагматичних навичок. Опрацювання постів із соціальних мереж, електронних листів, бесід на форумах та месенджерів із використанням емоції допомогло студентам засвоїти техніки чемного звернення, делікатного вираження іншої думки, формулювання корисних відгуків та організації спільної діяльності за умов, що імітують повсякденне онлайн-спілкування.

Узагальнюючи, поєднання зразків інтернет-комунікації з навчанням англійської мови прокладає дорогу до засвоєння прагматичної компетентності, стимулює допитливість студентів та готує майбутніх спеціалістів до ефективної фахової взаємодії у міжнародному англійському просторі. Підсумки експерименту засвідчують доцільність активнішого застосування представленої методики у навчальному процесі майбутніх філологів.

#### Література:

1. Лакійчук О. В. Formation of speech competence in English language in students of technical specialties. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 41. С. 189–193. URL: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/41/1.10>.
2. European Commission. Digital Education Action Plan: policy background. European Education Area. URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/plan>.
3. Британська Рада. Британська Рада сприятиме розвитку вчителів англійської мови. *Освіта.ua*. URL: <https://osvita.ua/school/92034/>.
4. Cambridge Assessment English. Research and validation: published research. 2023. URL: <https://www.cambridgeenglish.org/research-and-validation/published-research/>.
5. LinkedIn Learning. Workplace Learning Report. 2024. URL: <https://learning.linkedin.com/resources/workplace-learning-report>.
6. Mokoro E. Pragmatic competence in second language learners. *European Journal of Linguistics*. 2024. Vol. 3, № 2. P. 15–28. URL: [https://www.researchgate.net/publication/382154726\\_Pragmatic\\_Compentence\\_in\\_Second\\_Language\\_Learners](https://www.researchgate.net/publication/382154726_Pragmatic_Compentence_in_Second_Language_Learners).
7. Vakhobova F., Sabirova G., Zakirova G. The digital decade (2014-2024): pragmatic competence for EFL learners in a tech-enhanced classroom. *Forum for Linguistic Studies*. 2025. Vol. 7, № 8. P. 966–981. URL: <https://doi.org/10.30564/fls.v7i8.10288>.
8. Rafiq R., Yavuz M. A. The effectiveness of online pragmatic training on essential speech acts. *Heliyon*. 2024. Article e31763. URL: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e31763>.
9. Shaffaqat M., Martín de Vidales Martín M., Hussain W. Teaching pragmatic competence: challenges and strategies for second language learners in the digital age. *Advance Social Science Archive Journal*. 2025. Vol. 4, № 1. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17046754>.
10. Kannadhasan M. Developing pragmatic competence using digital tools. *Research Journal of Teaching Language and Literature Education*. 2025. URL: <https://scientific-board.com/index.php/rjtll/article/view/28>.
11. Миколів М. Інтегроване формування мовленнєвої компетентності у майбутніх викладачів англійської мови. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. № 1. 2020. С. 13–144. URL: <https://journals.tnpu.terнопil.ua/index.php/pedagogy/article/view/396>.
12. Драч А. С. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для навчання читання майбутніх учителів англійської мови. *Іноземні мови*. № 3. 2015. С. 37–44. DOI: <https://doi.org/10.32589/im.v0i3.122513> URL: <http://fl.knlu.edu.ua/article/view/122513/117348>.
13. Соловійова Н., Салата І., Сорочан Л. Формування дискурсивної компетентності через інтерпретацію літературного дискурсу у навчанні іноземної мови. *Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2024. Т. 25. С. 112–134. URL: <https://journal.kdpu.edu.ua/filstd/uk/article/view/8151>.
14. Юр'єва О. Ю. Метод комунікативних завдань у навчанні англійської мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Філологія. 2017. Вип. 64. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/1995>.

#### Lanskykh O., Slyvka N., Dernoova T. The methodology for developing pragmatic competence in English based on modern digital discourse

**Summary.** The article examines the methodology for developing pragmatic competence in English based on modern digital discourse. The relevance of pragmatic competence in the context of globalization and digitalization of education is substantiated, which requires students to understand

the communicative intentions of interlocutors, adhere to social norms, and choose adequate language strategies for effective communication through email, chats, forums, social networks, and educational platforms.

The specific characteristics of digital discourse are studied, namely: polychronic communication, interactive nature of interaction between participants, promptness of message exchange and use of multimodal resources that serve as a means of compensating for the non-verbal component of communication. A classification of communicative intentions is proposed according to the genre specifics of digital discourse: formulation of polite requests and clarifying questions in social networks; tactful expression of disagreement in forums and discussion platforms; initiation of offers of assistance and establishment of partnership interaction by means of electronic correspondence; articulation of constructive criticism during online meetings on Zoom and Teams platforms; verbalization of gratitude and positive evaluation in messengers; demonstration of emotional support with the involvement of emoticons in polycode messages.

An experimental study conducted at the Cherkasy State Technological University (Department of Foreign Languages and International Communication) is described, which confirmed the effectiveness of the proposed methodology.

Practical application included analysis of comments to determine tone and author's intention, participation in discussions with practice of pragmatic strategies, and writing emails in compliance with politeness norms.

The results obtained showed a significant positive dynamics in the level of formation of the respondents' pragmatic competence due to the integration into English language courses of a specially designed block of exercises focused on the development of this competence. The experimental work confirmed that the integration of real communicative situations and simulation of virtual interaction ensures the development of learners' ability to vary linguistic means with consideration of genre specificity, communicative intentions, and sociocultural context parameters.

**Key words:** pragmatic competence, digital discourse, English language, communicative intentions, polycoding, network etiquette, virtual communication.

Дата першого надходження статті до  
видання: 24.02.2026

Дата прийняття статті до друку після  
рецензування: 20.03.2026

Дата публікації (оприлюднення)  
статті: 29.04.2026